

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mestskej časti B.**, so sídlom v B., proti žalovanej **O. H.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. G., advokátom, so sídlom v B., **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45 C 59/2005, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. marca 2007 sp. zn. 4 Co 504/2005, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie žalovanej **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 26. októbra 2005 č.k. 45 C 59/2005-29 uložil žalovanej a všetkým osobám, ktoré s ňou bývajú, povinnosť vypratať X.-izbový byt č. X. s kuchyňou a príslušenstvom o celkovej výmere X. m², nachádzajúci sa v B., na X. poschodí a vypratany ho odovzdať žalobkyni do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, bez povinnosti žalobkyne zabezpečiť žalovanej bytovú náhradu. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v sume 1 000,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal z ustanovenia § 711 ods. 1 písm. d/ a § 712a ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a dospel k záveru, že návrh je dôvodný, keďže žalovaná nezaplatila nájomné a plnenia za služby spojené s užívaním bytu za čas dlhší ako tri mesiace. Žalovaná ničím nepreukázala, že povinnosti, ktoré jej vyplývali z nájmu bytu si neplnila z dôvodu, že v čase, kedy jej bola doručená výpoveď, sa nachádzala v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. marca 2007 sp. zn. 4 Co 504/2005 na odvolanie žalovanej potvrdil rozsudok prvostupňového súdu. Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 710 ods. 1 a 3, § 711 ods. 1 písm. d/, § 711 ods. 6 OZ a § 7 a § 9 zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v platnom znení. Stotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca dal žalovanej výpoveď nájmu bytu dôvodne. Uviedol, že žalovaná mala v čase dania výpovede nedoplatok na nájomnom a službách spojených s užívaním bytu, ktorý nedoplatok do uplynutia výpovednej lehoty v trvaní troch mesiacov neuhradila, v dôsledku čoho výpovedný dôvod nezanikol a nájom bytu skončil. Súd prvého stupňa správne rozhodol aj o bytovej náhrade, nakoľko podľa § 712a ods. 3 prvá veta OZ v prípade skončenia nájomného pomeru z dôvodu podľa § 711 ods. 1 písm. d/ OZ, má právo na náhradné ubytovanie len nájomca, ktorý preukáže, že je v hmotnej núdzi z objektívnych dôvodov, čo žalovaná nespĺnila. Za nedôvodnú považoval námietku žalovanej, že vec prejednal v jej neprítomnosti. Žalovaná síce doručila súdu v deň pojednávania lekárske potvrdenie, o odročenie pojednávania však nepožiadala.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala včas dovolanie žalovaná z dôvodu, že postupom súdov nižších stupňov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Podľa jej tvrdenia k tejto procesnej vade došlo 26. októbra 2005 na pojednávaní pred súdom prvého stupňa a 14. marca 2007 na pojednávaní pred krajským súdom tým, že hoci sa nemohla zúčastniť pojednávani z zdravotných (psychických) dôvodov, súdy prejednali a rozhodli vec bez jej prítomnosti. Svojím postupom jej odňali možnosť konať, keďže nemala možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Navrhla preto, aby dovolací súd rozsudok prvostupňového i odvolacieho súdu zrušil, vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanej trovy dovolacieho konania.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiada z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Podľa jej názoru prvostupňový i odvolací súd postupovali správne, keď konali v neprítomnosti žalovanej vzhľadom k tomu, že sama žalovaná netrvala na odročení pojednávania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednáwanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V prejednáwanej veci dovolanie nesmeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejde ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci nerozhodoval (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Nejedná sa ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie

po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie preto podľa § 238 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na námietku žalovanej, ale tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou vadou v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Treba zdôrazniť, že prípustnosť dovolania nie je založená už tým, že účastník určitú vadu konania tvrdí, ale až zistením, že konanie je takou vadou skutočne postihnuté.

Žalovaná v dovolaní nenamietala, že by v konaní došlo k procesným vadám v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a existencia procesnej vady takejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na obsah dovolania, dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Citované zákonné ustanovenie umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že tento bol na pojednávanie riadne predvolaný a že na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. O odročenie pojednávania musí teda účastník konania (zástupca) požiadať (nestačí neúčast' len ospravedlniť) a žiadosť o odročenie pojednávania musí byť súčasne podložená „dôležitým dôvodom“. Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania, posudzuje súd vždy podľa konkrétnych, individuálnych okolností prípadu.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že predvolanie na pojednávanie vytýčené prvostupňovým súdom bolo žalovanej riadne a včas doručené (viď doručenkú pripojenú k č.l. 14 spisu). Žalovaná listom, doručeným okresnému súdu 25. októbra 2005 požiadala zo zdravotných dôvodov o ospravedlnenie z účasti na pojednávaní, nariadenom na 26. októbra 2005 a v deň pojednávania doručila súdu lekárske potvrdenie, avšak o odročenie pojednávania nepožiadala. Okresný súd preto na pojednávaní 26. októbra 2005 rozhodol, že bude pojednávať v jej neprítomnosti podľa § 101 ods. 2 O.s.p.

Pokiaľ žalovaná namieta aj odňatie možnosti konať pred odvolacím súdom tým, že súd 14. marca 2007 na pojednávaní vec prejednal a rozhodol v jej neprítomnosti, je potrebné poukázať rovnako na tú skutočnosť, že odvolací súd nariadil pojednávanie, na ktoré žalovanú riadne a včas predvolal (viď doručenkú pripojenú k č.l. 47 spisu). Žalovaná mala možnosť zúčastniť sa pojednávania a vyjadriť sa k veci, ktorú možnosť však nevyužila, na pojednávaní sa nezúčastnila, svoju neúčast' síce ospravedlnila, ale nepožiadala o odročenie pojednávania.

Ak za tohto stavu prvostupňový i odvolací súd vec prejednali v neprítomnosti žalovanej, neporušili tým žiadne procesné ustanovenie a právo patriace žalovanej ako účastníčke konania. Súdy procesným postupom, ktorý zvolili, neodňali preto žalovanej možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvod prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je teda daný.

Pokiaľ žalovaná namietala, že nemala možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonaným dôkazom a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, treba uviesť, že žalovaná túto možnosť mala a aj ju využila prostredníctvom podaného odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa. V ňom sa vyjadrila k veci samej, k vykonaným dôkazom a sama predložila

súdu dôkazy na preukázanie svojich tvrdení o tom, že nedoplatok na nájomnom začala splácať.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalovanej smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné podľa § 238 O.s.p. nie je; keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.), bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobkyni v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Eva Sakalová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

